

774.

774

1/1

Sm. Tveta h.
Rogberga
August Ström
F. i R. 1851

Uppteckn. av Kjell Hagberg
sommaren 1928.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Gastakramning.

Vid gastakramning skulle man släppa glödande kol
innanför linntyget.

(7.5)

Sm. Tveta h.
Rogberga
August Ström
F. i R. 1851

Uppteckn. av Kjell Hagberg
sommaren 1928.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Begravning.

Den döende fick ej ligga på fjäderdynor, ty då kunde han ej dö. Liket lades på ett sofflock och detta ställdes på bockar i ett uthus. En kvinna tvättade, rakade och svepte liket. I botten av kistan lades hyvelspån och ett lakan lades däröver. Liket var iklätt en skjorta. I kistan lades pengar och en brännvinsflaska. På ögonen lades slantar. Liket lades på ryggen med händerna knäppta över bröstet och med ansiktet rätt upp.

Likrummet kläddes med lakan och granar. Lakan hängdes för fönstren.

Småland
H. Freda
Rogberga

774

Gytt. J. Ryberg 3 3
Ber. H. Sten

Begravningen hölls omkring åtta dagar ~~XXXX~~ efter
dödsfallet- den fick hållas tidigast fyra dagar efter
dödsfallet, för undvikande av begravning av skendöda.

/Tvättvattnat användes till att bota engelska sju-
kan./

Till begravningen bjöds gårdboar, grannar och släk-
tingar. En manlig släkting gick omkring och budae och
bjöd till frukost och middag begravningsdagen. Dagen ef-
ter bjöds endast middag.

Begravningen hölls en söndag före högmässan. Likrum-
met var klätt med ~~XXXX~~ enar eller björkar. Här i Tenhult
brukade en soldat Ring från Målen sjunga ut liket. Även
gubben Petter på Betlehem brukade göra det ibland.

Locket sattes ej på förrän gästerna sett liket.
Liket bars hela vägen till kyrkan. Socknen var indelad
i "bärerotar", och i var och en av dem fanns det vissa

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Samt. H. Ryberg i
Tenhult
1878-79

bärare. Två grenadjärer gick ofta före liket i full parad. Kistan bars av grannar i bäreroten. Var det en äldre person, som skulle begravas, bars kistan av äldre män, men var det en yngre, bars den av yngre män.

Man gick tre och tre - de sörjande hade en gäst på vardera sidan. Sist kommo de övriga gästerna.

Präst och klockare mötte vid kyrkogårdsporten. Under klockringning bars kistan till graven. Stundom började man ringa redan när liktåget syntes vid Store Backe. Vid graven höll prästen liktal och efter gudstjänsten höll han personalier över den avlidne. "Han föddes av kristeliga föräldrar" hette det.

Kransar förekommo mycket sparsamt. Kistan var klädd med girlander av krösonris. Graven skottades igen av begravningsfolket - för det mesta av bärarna. Däremot grävdes den av en dödgrävare. Det fanns dock ej såsom nu en

bestämd dödgrävare, utan man kunde leja vem man ville.

Vägen till kyrkan ströddes men hackat granris och små buskar av gran sattes upp utanför stugorna. En del lade kvistar i kors på vägen. Topparna på buskarna brötos av.

Vid middagen bjöds på ~~XXXXXX~~ "mosärter" och fläsk, vitergröt, ostkaka, sötost, dricka och brännvin.

Förningen bestod av ostkaka eller sötost, samt en brödkaka av råg. Man gick dit med den på lördagskvällen. Förningen kallades i allmänhet för "matsäck". De som buro dit den skulle ha "kallskål" - dricka med socker eller sirap i, samt bröd.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Självspillingar begravdes norr om kyrkan och
togos över muren - de fingo ej bäras genom porten.
Det fick ej heller rindas^g för dem.

Dödfödda barn begravdes på samma gång som ett an-
nat lik och sattes i samma grav. Prästen kastade jord
över det, men läste ej något.

Missfall grävde man själv ner någonstans på kyr-
kogården. Ofta skedde det vid någon begravning.

Sm. Tveta hl
Rogberga
August Ström
F. i R. 1851

Uppteckn. av Kjell Hagberg
sommaren 1928.

Skärvan.

Ett bra hjälpmedel mot skärvan var att dricka vatten
ur handen på ett lik.

Barnet skulle dessutom föras över och under den
döde. Detta skulle också hjälpa mot fallandesjuka.